

Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst

AAN: De korpsbeheerder van het regionaal
Politiekorps Limburg Zuid

De politievakorganisaties deel uitmakend
van de Regionale Commissie voor georganiseerd
overleg in politieambtenarenzaken in het regionaal
politiekorps Limburg Zuid

Bijlagen:

hoorverslag 18-2-2000;
arbitrageverzoek.

AAC/00.00027
AAC.68

03 maart 2000

Onderwerp:

Arbitrale uitspraak AAC.68.

INLEIDING.

De korpsbeheerder van het regionaal politiekorps Limburg Zuid (hierna te noemen: werkgever) en de politievakorganisaties deel uitmakend van de Regionale Commissie voor georganiseerd overleg in politieambtenarenzaken in het regionaal politiekorps Limburg Zuid (hierna te noemen: vakorganisaties), hebben bij brief van 19 november 1999 een gezamenlijk verzoek tot arbitrage ingediend bij de Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst (hierna te noemen: de commissie) inzake een tussen hen gerezen geschil omtrent vijf mei. Het geschil is ingeschreven onder nummer AAC.68.

Bij brief van 11 januari 2000, kenmerk 99.RBI (AAC/00.00006) heeft de werkgever een nadere onderbouwing van zijn standpunt in deze aangelegenheid aan de commissie doen toekomen.

Bij brief van 18 januari 2000 (AAC/00.00010), hebben de vakorganisaties een toelichting op hun standpunt inzake het onderhavige geschil aan de commissie doen toekomen.

Het verzoek tot arbitrage is aan deze uitspraak gehecht.

INHOUD GESCHIL.

Vanaf 1998 is door partijen overleg gevoerd over de status van vijf mei zonder dat hierover overeenstemming is bereikt. In het formele overleg van 16 november 1999 is door partijen geconcludeerd dat met betrekking vijf mei geen overeenstemming bereikt kon worden. Partijen hebben vervolgens tijdens dezelfde vergadering overeenstemming bereikt over de inhoud van het geschil. In het verzoek tot arbitrage van 19 november 1999 hebben partijen het onderwerp van geschil als volgt geformuleerd:

"De vraag of de werkgever gehouden is compensatie te verlenen voor het buiten zijn toedoen wegvallen van vijf mei als regionaal aangewezen feestdag in relatie tot de afspraak in het convenant uniformering rechtspositie over een benoemd aantal van vier regiodagen".

Ten aanzien van de inhoud van het geschil is door partijen het navolgende gezamenlijk nader toegelicht.

Op 18 maart 1994 is in het kader van de uniformering van de rechtspositie van de ambtenaren aangesteld voor de uitvoering van de politietaak en de ambtenaren aangesteld voor de uitvoering van administratieve, technische en andere taken ten dienste van de politie tussen partijen een regionaal convenant afgesloten. Met betrekking tot het onderwerp vrije dagen is hierin afgesproken dat er vier zogenaamde regiodagen zijn, te weten 2 dagen carnaval, goede vrijdag en vijf mei. Voor medewerkers die in hun oorspronkelijke korps op meer dagen recht hadden is een lineaire afbouwregeling overeengekomen waarbij de eindsituatie (4 regiodagen) per 1 januari 1996 moest zijn bereikt.

Ingevolge een wijziging van artikel 12 van het Besluit algemene rechtspositie politie (Barp) is vijf mei met ingang van 1 oktober 1998 als nationaal erkende feestdag aangemerkt. Thans is aan de orde of, en zo ja, hoe deze dag gecompenseerd moet worden.

De vakorganisaties zijn van mening dat het wegvallen van vijf mei als regionale feestdag gecompenseerd dient te worden. Vervolgens dient te worden bezien op welke wijze dit zou moeten plaatsvinden. Hiertoe voeren zij aan dat het onderdeel regiodagen in het convenant geen eindig karakter heeft, hetgeen impliceert dat nu er van de vier in het convenant genoemde regiodagen nog slechts drie resteren, nog één dag moet worden ingevuld.

De werkgever is van mening dat het convenant het karakter heeft van een 'package deal' die plus en min elementen kent. Deze elementen dienen "geheel en in onderlinge samenhang te worden bezien" en staan derhalve niet ter discussie.

Naar aanleiding van het bovenstaande verzoeken partijen de commissie over dit geschil in arbitrage ex artikel 27, lid 2, van het Besluit overleg en medezeggenschap politie 1994 een uitspraak te doen.

Standpunt van de werkgever:

De werkgever geeft in de nadere schriftelijke toelichting op zijn standpunt vier redenen aan waarom het wegvallen van vijf mei niet zou moeten leiden tot enige vorm van compensatie.

- Reeds in 1995 is door de voorzitter van het overleg ten aanzien van het convenant opgemerkt dat de lasten en opbrengsten van de daarin neergelegde afspraken ongeveer met elkaar in overeenstemming waren, waarbij de opbrengsten geleidelijk aan teruglopen. Daarbij is tevens aangegeven dat het hier een ‘deal’ betrof en het niet de bedoeling kan zijn om deze opnieuw ter discussie te stellen. De afspraak om 4 regionale feestdagen te benoemen, waaronder vijf mei, is onderdeel van deze overeenkomst met plussen en minnen die in onderlinge samenhang moeten worden bezien. Ter illustratie worden twee voorbeelden aangehaald, waarbij de kosten voor bepaalde elementen uit het convenant door de jaren zijn toegenomen. Aangezien het een ‘package deal’ betreft worden deze kosten van werkgeverszijde niet ter discussie gesteld. Indien nu echter ook nog compensatie verleend zou moeten worden voor het wegvallen van vijf mei resteert slechts een convenant dat uitsluitend minnen kent.
- Er is sprake van een regionaal convenant dat opengebroken wordt door centraal gemaakte afspraken. Op de uitkomsten van het centraal gevoerd overleg bestaat vanuit de regio geen invloed. Desondanks wordt de regionale werkgever nu aangesproken op het effect van de centrale uitkomst, namelijk op de handhaving van vier regiodagen. Dit kan niet aan de orde zijn. De rechtvaardiging van de vermindering van het aantal regiodagen tot drie is gelegen in het feit dat de omstandigheden sinds het afsluiten van het convenant gewijzigd zijn, op een manier die ten tijde van het afsluiten van het convenant niet te voorzien was en ook niet voorzien is. De inbreuk op dat convenant door een derde mag niet als een eenzijdig risico voor de werkgever worden aangemerkt. Naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid kan de werkgever nu niet meer gehouden worden tot ongewijzigde instandhouding van het convenant.
- Indien de werkgever gehouden zou worden om het wegvallen van vijf mei te compenseren heeft dat directe consequenties voor de te leveren politiezorg gezien het capaciteitsverlies (een kleine 13.000 manuren). Hiermee wordt schade aangericht aan het algemeen belang. In een tijd dat de werkdruk en werkstress toch al onverantwoord groot worden en er nadrukkelijk prioriteiten gesteld moeten worden staat deze schade in geen verhouding tot het belang van de vakorganisaties om compensatie te verkrijgen voor vijf mei. Dit algemeen belang zouden de politievakorganisaties toch ook moeten erkennen en steunen.
- Onverminderd het voorgaande geldt dat vijf mei als regionale feestdag wegvalt en als landelijke feestdag wordt geoormerkt. Per saldo is derhalve geen sprake van verslechtering van de rechtspositie.

Zo de commissie zou besluiten dat toch van enige vorm van verplichte compensatie sprake zou moeten zijn, dan wordt zij verzocht om ten aanzien van nog twee andere elementen een uitspraak te doen.

Ten eerste over de stelling dat de regionale werkgever voor de extra financiële lasten die hiermee gemoeid zijn door het departement van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties financieel gecompenseerd zou moeten worden, aangezien het korps anders wordt gestraft voor het reeds gedurende langere termijn aanmerken van vijf mei als regionale feestdag voorafgaand aan landelijke erkenning.

Ten tweede over het verzoek om de compensatie aan te wenden voor daadwerkelijke (ondersteuning van de) politiezorg.

Standpunt van de vakorganisaties:

De vakorganisaties geven in de nadere toelichting op hun standpunt het navolgende aan.

- In het in 1994 gesloten convenant is een aantal van vier regiodagen overeengekomen. Deze dagen zijn later door de korpsbeheerder 'gelabeld' als zijnde twee carnavalsdagen, vijf mei en goede vrijdag. Deze dagen zijn vervolgens bij de andere verlofdagen bijgeschreven. Als gevolg hiervan was er sprake van dezelfde compensatiesystematiek die geldt voor de in artikel 12 Barp genoemde feestdagen, wanneer op de genoemde dagen toch dienst wordt verricht.

In het arbeidsvoorwaarden akkoord 1997-1998 is een aanpassing van de verloffaciliteiten overeengekomen. Deze hield in dat voortaan geen compensatiedagen meer werden verleend, maar dat er een berekening werd gemaakt voor de dagelijks gewerkte uren. In deze berekening wordt rekening gehouden met de in artikel 12 Barp genoemde feestdagen. Tegelijkertijd verviel artikel 31 Barp waarin de mogelijk regiodagen werden genoemd.

In de circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 28 september 1998, kenmerk EA/U051136, is geconstateerd dat ten gevolge van het vervallen van de artikelen 30 en 31 van het Barp, onder overheveling van de dagen genoemd in artikel 30 naar artikel 12 van het Barp, onbedoelde neveneffecten ontstonden. Het is nimmer de bedoeling geweest, dat bestaande aangewezen dagen automatisch komen te vervallen, tenzij hierover overeenstemming is bereikt met de Regionale Commissie voor georganiseerd overleg in het regionaal overleg.

In het informeel overleg deelde de korpschef vervolgens mede dat hij vijf mei niet meer wenste te vergelden, omdat deze dag inmiddels als landelijke feestdag was erkend. Dit standpunt heeft de korpschef bevestigd bij brief van 7 september 1999. In het informeel en formeel overleg op 16 november is geconstateerd dat de korpsbeheerder deze dag niet wilde compenseren, ook niet op een andere wijze.

- De vakorganisaties zijn van mening dat met de invoering van vijf mei als landelijke feestdag de werktijd van alle politieambtenaren met 7,2 uren is verkort. Het kan niet zo zijn dat het onthouden van dit voordeel aan de politieambtenaren in de regio Limburg-Zuid op geen enkele wijze wordt gecompenseerd.

- Het toekennen van vier regiodagen à 8 uur per dag is een onderdeel van een akkoord in het kader van de rechtpositie. Het kan niet zo zijn dat nu éénzijdig wordt beslist dat één van deze regiodagen niet meer wordt gecompenseerd.

De vakorganisaties zijn van mening dat het vervallen van vijf mei als regiodag op enigerlei wijze dient te worden gecompenseerd. Indien de korpsbeheerder een andere mening is toegedaan dient hierover open en reëel overleg gevoerd te worden.

Met betrekking tot de nadere precisering van de vraagstelling, alsmede de adstructie van de opstelling van partijen wordt verwezen naar het aan dit advies gehechte verzoek om arbitrage en de toelichtingen.

Tijdens de hoorzitting van de commissie op 18 februari 2000 hebben partijen in aanvulling op de schriftelijke stukken hun standpunt inzake het onderwerpelijke geschil nader toegelicht. Het verslag van deze hoorzitting is aan dit advies gehecht en wordt geacht hiervan deel uit te maken.

OVERWEGINGEN.

Op grond van de haar ter beschikking staande stukken en op grond van hetgeen door partijen tijdens de op 18 februari 2000 gehouden hoorzitting naar voren is gebracht, heeft de commissie het volgende in haar beschouwingen betrokken.

Ten aanzien van de feiten:

De commissie stelt vast dat op 25 februari 1994 overeenstemming is bereikt in de Regionale Commissie voor georganiseerd overleg in politieambtenarenzaken in het regionaal politiekorps Limburg Zuid (RGO) over de toekenning van een viertal regiodagen, te weten: twee carnavalsdagen, Goede Vrijdag en vijf mei. Deze afspraak is vastgelegd in een meeromvattend convenant betreffende de uniformering van de rechtspositie tussen administratief/technisch personeel en executief personeel,

Per 1 april 1997 is ten gevolge van overeenstemming terzake in het Centraal Georganiseerd Overleg Politie (CGOP), het toenmalig artikel 31 van het Besluit Algemene Rechtspositie Politie (Barp) zodanig gewijzigd dat vijf mei is toegevoegd aan de bestaande feestdagen. Thans is deze bepaling neergelegd in artikel 12 van het Barp dat luidt als volgt:

"Voor de ambtenaar met een volledige betrekking bedraagt het aantal te werken uren per jaar de vermenigvuldiging van 7,2 met het aantal kalenderdagen per jaar, verminderd met:

a. het aantal zaterdagen en zondagen, en

b. de Nieuwjaarsdag, de Tweede Paasdag, de Hemelvaartsdag, de Tweede Pinksterdag, de beide Kerstdagen, de dag waarop de verjaardag van de Koningin wordt gevierd en vijf mei, dan wel een andere door het bevoegd gezag aangewezen kerkelijke, nationale, regionale of plaatselijk erkende feest- of gedenkdag, voor zover deze dagen niet vallen op een zaterdag of een zondag."

Vanaf 1998 is in het RGO aan de orde geweest of de regioday vijf mei, zoals vastgelegd in het convenant, nu moest worden gecompenseerd door een nieuw te benoemen regioday. Over dit onderwerp is geen overeenstemming bereikt, hetgeen heeft geleid tot het onderhavige arbitrageverzoek.

Op de door haar belegde hoorzitting heeft de commissie geconstateerd dat door partijen geen nieuwe gezichtspunten zijn aangedragen, die aanleiding hebben kunnen geven tot wijziging van de eerder ingenomen standpunten van de andere partij.

Beoordeling:

Allereerst stelt de commissie vast dat zij van oordeel is dat er geen sprake is van een situatie als bedoeld in de circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 14 september 1998, kenmerk EA98/U051136. Daarin is opgenomen dat met het vervallen van artikel 31 van het Barp (waarvan de inhoud is opgenomen in het nieuwe artikel 12 van het Barp) het nimmer de bedoeling is geweest dat bestaande aangewezen dagen automatisch komen te vervallen, tenzij hierover overeenstemming is bereikt met de Regionale Commissie voor georganiseerd overleg in het regionaal overleg. Deze circulaire ziet naar het oordeel van de commissie op de effecten van een andere wijziging dan de toevoeging van vijf mei als feestdag en kan derhalve thans niet dienen als onderbouwing van de stelling dat over het wegvallen van vijf mei als regioday overleg gevoerd moet worden.

Voorts constateert de commissie dat in het RGO overeenstemming is bereikt over een viertal regiodayen, waaronder vijf mei, zoals neergelegd in het regionaal convenant in 1994. Vervolgens is sprake geweest van een wijziging van de algemene rechtspositie ten gevolge van overeenstemming bereikt in het CGOP, zoals neergelegd in het centraal arbeidsvoorwaarden akkoord 1997-1998 waardoor vijf mei in de algemene rechtspositie als feestdag is toegevoegd. Na het afsluiten van het regionale convenant is derhalve sprake van een vanuit centraal niveau opgelegde (dwingendrechtelijke) wijziging van het Barp die van invloed is op de inhoud van het destijds regionaal gesloten convenant. Meer specifiek: door het centraal benoemen van vijf mei als feestdag is er nog slechts sprake van drie benoemde regiodayen en één niet-benoemde regioday, voorheen vijf mei. In het convenant is niet voorzien in bepalingen die zien op veranderende omstandigheden

of wijzigingen in de centrale rechtspositie. Over de gevolgen van een dergelijke wijziging dient derhalve open en reëel overleg gevoerd te worden.

Naar het oordeel van de commissie is het daarbij niet vanzelfsprekend dat sprake moet zijn van een nieuwe invulling van de specifieke afspraak over het aantal van vier regiodagen in het bestaande convenant (een dag voor een dag is geen vanzelfsprekende uitkomst). Nu sprake is van het noodzakelijkerwijs openbreken van het convenant op het punt van de vierde regiodag terwijl er sprake was van een 'package deal', kan het niet anders zijn dan dat ook de andere in het convenant neergelegde afspraken daarmee vatbaar zijn geworden voor nieuw open en reëel overleg. Het bestaande convenant dient uiteraard wel als uitgangspunt te dienen voor de nieuwe besprekingen.

Gelet op deze conclusie is de commissie tot slot van oordeel dat het thans niet opportuun meer is om over de aanvullend van werkgeverszijde gestelde vragen over financiële compensatie en de aanwending van mogelijke compensatie een uitspraak te doen.

UITSPRAAK.

De commissie draagt partijen op over de invulling van het door partijen in 1994 gesloten regionale convenant open en reëel overleg te voeren, nu sprake is van een vanuit het centraal arbeidsvoorwaardenoverleg voortvloeiende wijziging ten aanzien van één van de afspraken in dat regionale convenant.

's-Gravenhage 3 maart 2000
De Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst,

Prof. mr J. de Ruyter
voorzitter

Th. H. Dragt
secretaris

Prof. mr I.P. Asscher-Vonk
lid

Prof. H.J.L. Vonhoff
lid

mr C. van Veen
bijzonder lid bijzonder lid

drs. J.S. Timmer